

ПРАВИЛА ШИФРИРАЊА У ЕНДОКРИНОЛОГИЈИ

4 ЕНДОКРИНОЛОГИЈА, ПОРЕМЕЋАЈИ ИСХРАНЕ И МЕТАБОЛИЗМА

0401 ДИЈАБЕТЕС МЕЛИТУС

Уз шифре за дијабетес мелитус (ДМ) из категорија Е10–Е14, потребно је доделити шифру за друге болести и стања из осталих поглавља када је то потребно, како би се у потпуности описало клиничко стање. Само стања која су означена као дијабетес и дијабетична могу да се сврстају у категорије дијабетес мелитус са компликацијама Е10.- –Е14.-. Све компликације дијабетеса треба да се шифрирају правилно, што понекад захтева уписивање више шифара.

ПРИМЕР:

Пацијент који болује од ДМ тип 2 примљен је због лечења катаракте.

Основни узрок хоспитализације: Н26.9 *Сива мрена, неозначена*

У овом примеру дијабетес се не шифрира јер не задовољава критеријуме правила шифрирања 0001 *Основни узрок хоспитализације* и 0002 *Пратеће дијагнозе и компликације*

ПРИМЕР:

Пацијент који болује од ДМ тип 2 примљен је због лечења катаракте. Током лечења такође је консултован ендокринолог из разлога што пацијент није на одговарајући начин регулисао ниво шећера у крви.

Основни узрок хоспитализације: Н26.9 *Сива мрена, неозначена*

Пратећа дијагноза: Е11.3 *Шећерна болест, инсулино-независан облик са очним компликацијама*

У овом примеру дијабетес је шифриран јер задовољава критеријуме правила шифрирања 0002 *Пратеће дијагнозе и компликације*

Када се неодређена “општа гојазност” (Е66), хипертензија (I10) или поремећаји метаболизма липида (Е78) документују са дијабетес мелитусом, доделити одговарајућу шифру за дијабетес мелитус праћен овим стањима као пратећим дијагнозама.

Латентни аутоимуни дијабетес мелитус у одраслих

Мали, али значајан број старијих пацијената развије тип 1 дијабетеса и има карактеристична антитела. Ова група може да се назове латентним аутоимуним дијабетесом у одраслих (ЛАДА), и, ређе Тип 1.5 дијабетес.

Клиничкој дијагнози типа 1.5 дијабетеса са позитивним ауто-антителима (GAD/IA2) треба доделити шифру E10.- *Шећерна болест инсулино-зависна, наспрам облику без позитивних ауто-антитела коме се додељује шифра E14.- Шећерна болест, неозначена.*

Друге специфичне форме дијабетес мелитуса

(Укључује дијабетес у другим болестима - секундарни дијабетес)

Укључује:

- генетски дефект функције бета ћелија
- генетски дефект дејства инсулина
- болести егзокриног панкреаса
- инфекције
- ендокринопатије
- дијабетес мелитус индукован лековима или хемикалијама
- имуно-посредоване болести
- други генетски синдроми некада повезани са дијабетесом

Када се документује друга форма дијабетеса, шифрирати E13.- *Друга означена шећерна болест* праћено одговарајућом шифром за основну болест или асоцирани генетски синдром.

Када тотална или парцијална панкреатектомија изазове дијабетес мелитус, тада доделити шифру E89.1 *Хипоинсулинемија после интервенције*, само за епизоду неге за време које је операција изведена. Накнадно, пацијентима примљеним због разлога који нису постоперативне секвеле треба доделити шифру дијабетеса E13.-

Када је дијабетес мелитус изазван лековима или хемикалијама доделити шифру E13.- и додатну шифру спољног узрока болести да би се идентификовао лек или хемикалија.

Када дијабетес мелитус перзистира и после успешног излечења ендокринопатије доделити шифру E13.- као и шифру Z86.3 *Лична анамнеза о болестима жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма*, као пратећу дијагнозу.

Метаболички синдром/синдром инсулинске резистенције/ синдром X

Како тренутно не постоји једна одређена шифра за метаболички синдром неопходно је свакој од документованих компоненти поремећаја (нпр. карактеристична дислипидемија, хипертензија, хиперинсулинизам, неалкохолна масна промена јетре, гојазност, итд.) доделити посебну шифру.

Дијабетес мелитус као компликација трудноће

Дијабетес мелитус који компликује трудноћу је класификован у категорију O24 *Шећерна болест у трудноћи*:

- O24.0 *Раније постојећа шећерна болест, инсулин-зависна, у трудноћи*
- O24.1 *Раније постојећа шећерна болест, инсулин-независна, у трудноћи*
- O24.2 *Раније постојећа шећерна болест узрокована недовољном исхраном*
- O24.3 *Раније постојећа шећерна болест, неозначена, у трудноћи*

Ове шифре би требало доделити женама са дијагнозом дијабетеса пре трудноће. Када је већ постојећи дијабетес са компликацијама присутан током трудноће, доделити одговарајућу додатну шифру(е) из Е10.- - Е14.-.

Гестациони дијабетес мелитус (ГДМ)

Током трудноће, СЗО категоризује било који степен интолеранције на глукозу као дијабетес мелитус. Шифру О24.4 *Шећерна болест настала у трудноћи* је примерено доделити у случајевима где је дијабетес први пут потврђен оралним тестом толеранције глукозе, урађеном према смерницама СЗО, у било ком тренутку током трудноће.

Гестациони дијабетес може се поново јавити у следећим трудноћама, када треба доделити шифру за гестациони дијабетес, са шифром Z87.5 *Лична анамнеза о компликацијама трудноће, порођаја и пуерперијума*, наведеном одмах након.

Неонатална стања повезана са дијабетес мелитусом мајке

Постоје две могуће шифре за новорођенче са пролазним смањењем шећера у крви који се може приписати дијабетес мелитусу мајке:

P70.0 *Синдром одојчета мајке са шећерном болешћу у трудноћи*

P70.1 *Синдром одојчета мајке са шећерном болешћу*

КОМПЛИКАЦИЈЕ ДИЈАБЕТЕС МЕЛИТУСА

Дијабетес мелитус са кетоацидозом

Ако је кетоацидоза очигледно дијабетична, доделити Е1-.1 *Шећерна болест са кетоацидозом* и као пратећу дијагнозу шифру Е87.0 *Хиперосмоларност и хипернатремија*, ако је хиперосмоларност или хипернатремија такође документована.

Ако ДКА настаје као резултат непридржавања прописане терапије инсулином или других видова лечења дијабетес мелитуса, доделити додатну шифру Z91.1 *Лична анамнеза о непридржавању прописаног режима медицинског лечења и третмана* (видети Правило шифрирања 0517 *Непридржавање лечења*).

Хипогликемијске реакције

Пацијенту са ДМ-ом и хипогликемијом која је настала као резултат грешке у рецепту или неправилне администрације инсулина или оралних хипогликемијских агенаса, требало би доделити шифре:

Основни узрок хоспитализације: T38.3 *Тровање инсулином и оралним хипогликемијским [антидијабетичним] лековима*

Пратећа дијагноза: Е1-.6 *Шећерна болест са другим означеним компликацијама*
X44 *Случајно тровање и излагање другим и неозначеним лековима, медикаментима и биолошким супстанцама*

Пацијенту са ДМ-ом и хипогликемијском епизодом због инсулина или оралних хипогликемијских агенаса чија доза је исправна или се подешава би требало доделити шифре на следећи начин:

Основни узрок хоспитализације: E1-.6 *Шећерна болест са другим означеним компликацијама*

Пратећа дијагноза: Y42.3 *Инсулин и орални хипогликемијски [антидијабетесни] лекови(спољни узрок)*

Када се хипогликемија јавља код болесника са дијабетес мелитусом и потврђеним поремећајем панкреасног унутрашњег лучења као E16.1 *Друге хипогликемије* и E16.9 *Поремећај панкреасног унутрашњег лучења, неозначен*, доделити одговарајућу шифру E13.- са одговарајућом шифром из E16 .-.

Реакција антитела на инсулин

При шифрирању хипогликемијских епизода због инсулинских антитела, доделити шифре:

Основни узрок хоспитализације: E1-.6 *Шећерна болест са другим означеним компликацијама*

Пратећа дијагноза: Y42.3 *Инсулин и орални хипогликемијски [антидијабетесни] лекови*

Бубрежне компликације

Прецизно шифрирање бубрежних компликација може бити сложено због повећане учесталости хипертензије у болесника са дијабетес мелитусом. Потребно је направити разлику између хипертензије која је резултат бубрежних компликација дијабетеса и хипертензије настале као резултат других болести бубрега.

ПРИМЕР:

Пацијент са дијабетес мелитусом типа 1 је примљен због третмана последњег стадијума инсуфицијенције бубрега.

Основни узрок хоспитализације: N18.5 *Хроничне инсуфицијенције бубрега, завршна фаза 5*

Дијабетес мелитус се не шифрира као пратећа дијагноза јер није документован као узрок терминалне фазе бубрежне инсуфицијенције.

ПРИМЕР:

Пацијент са дијабетесном нефропатијом (ДМ тип 1) је примљен због одређивања фазе хроничне бубрежне болести.

Основни узрок хоспитализације: Н18.3 *Хронична инсуфицијенција бубрега, фаза 3*

Пратећа дијагноза: Е10.2 *Шећерна болест инсулин-зависан облик са бубрежним компликацијама*

У овом примеру нефропатија је описана као дијабетесна и зато дијабетес мелитус задовољава критеријуме за пратећу дијагнозу као узрочник бубрежне болести.

ПРИМЕР:

Акутна инсуфицијенција бубрега се развила у пацијента са типом 2 дијабетес мелитуса који је примио интравенски контраст.

Основни узрок хоспитализације: Н17.9 *Акутна инсуфицијенција бубрега, неозначена*

Пратеће дијагнозе: У57.5 *Контрастна средства за дијагностику X-зрацима*
Е11.2 *Шећерна болест инсулин-независан облик са бубрежним компликацијама*

Када је већ постојећа дијабетесна нефропатија документована са акутном инсуфицијенцијом бубрега, доделити шифру Е1-.2 *Шећерна болест са бубрежним компликацијама*, као и шифру за идентификацију фазе хроничне болести бубрега (Н18. -).

Дијабетесна ретинопатија

Смањена оштрина вида неретко је повезана са дијабетесном ретинопатијом као узроком (Е1-.3). Када је дијабетесна болест ока резултирала слепилом или слабовидошћу, додати шифру Н54 .- *Слепило и ослабљен вид*.

Катаракта

Е1-.3 шифра *Шећерна болест са очним компликацијама* треба бити додељена само када је назначен узрочни однос између катаракте и дијабетеса, уз шифру Н28.0 *Катаракта код шећерне болести*.

Када такав узрочни однос није назначен, катаракти у пацијената са дијабетесом треба доделити нпр. Н25.- *Сенилна (старачка) катаракта* или Н26 .- *Друге катаракте*.

Дијабетесна неуропатија

Периферне, кранијалне и аутономне неуропатије могу се развити у разним комбинацијама код истог пацијента и неопходно је свакој доделити одговарајућу шифру.

Мултипле компликације дијабетес мелитуса - више микроваскуларних или других специфичних неваскуларних компликација

Шифру Е1-.7 *Шећерна болест са вишеструким компликацијама* треба доделити када пацијент има стања која се могу класификовати у две или више од следећих пет категорија:

1. Бубрежне компликације (Е1-.2)
2. Очне компликације (Е1-.3)
3. Неуролошке компликације (Е1-.4)
4. Компликације у периферном крвотоку (Е1-.5)
5. Друге компликације (Е1-.6)

Доделити Е1-.7 као главну дијагнозу само када ниједна компликација не одговара дефиницији основног узрока хоспитализације.

ПРИМЕР:

Пацијент са дијабетес мелитусом тип 2 је примљен због лечења треће фазе дијабетесне нефропатије. Пацијент такође има исхемију мрежњаче која се приписује дијабетесу.

Основни узрок хоспитализације: Н18.3 *Хронична инсуфицијенција бубрега, фаза 3*

Пратеће дијагнозе: Е11.7 *Шећерна болест, инсулин-независан облик са мултиплим компликацијама*

ПРИМЕР:

Пацијент је примљен са дијабетесом типа 1 уз компликације - нефротски синдром, исхемију мрежњаче и феморалну неуропатију. Нефротски синдром и периферна неуропатија су третирани током ове епизоде болничког лечења.

Основни узрок хоспитализације: Е10.7 *Шећерна болест, инсулин-зависан облик са мултиплим компликацијама*

Пратеће дијагнозе: Н04.9 *Нефротски синдром, неозначен*
G57.2 *Оштећење феморалног живца*

У овом случају, како ниједна појединачна-специфична дијабетесна компликација не одговара основном узроку хоспитализације, Е10.7 шифра је додељена као основни узрок хоспитализације.

Дијабетесно стопало

Термин дијабетесно стопало подразумева пацијенте са дијабетесом који имају улкус или инфекцију стопала као последицу периферних и/или неуролошких компликација. Такви пацијенти имају улкус и/или инфекцију у категорији 1 и бар једно од стања набројаних у категоријама 2-5 :

- 1) Инфекција и /или улкус**
<i>Шећерна болест са улкусом стопала</i>	Е1-.6
<i>Загној, чир и група чирева коже уда</i>	L02.4

Флегмона прста руке и ноге	L03.0
Флегмона уда	L03.1
Рана од дугог лежања (Декубитус)	L89

2) Периферно васкуларно обољење

Шећерна болест са компликацијама у периферном крвотоку са или без гангерене	E1-.5
---	-------

3) Периферна неуропатија

Шећерна болест са дијабетесном полинеуропатијом	E1-.4
Шећерна болест са дијабетесном аутономном неуропатијом	E1-.4
Шећерна болест са неуропатским едемом	E1-.4
Шећерна болест са Charcot артропатијом	E1-.6
Шећерна болест са дијабетесном остеопатијом	E1-.6

4) Стања која узрокују деформитет и додатно оптерећење погођеног стопала

Шећерна болест са неуропатским едемом	E1-.4
Шећерна болест са Charcot артропатијом	E1-.6
Шећерна болест са дијабетесном остеопатијом	E1-.6
Жуљевитост и жуљ	L84
Изврнутост палца упоље (стечена)	M20.1
Укрућен палац	M20.2
Други деформитет палца (стечени)	M20.3
Други деформитет прста стопала (стечени)	M20.4
Други деформитети прстију стопала (стечени)	M20.5
Нестабилан зглоб или висеће стопало (стечено)	M21.3
Равно стопало (стечено)	M21.4
Стечена канџасто згрчена шака и канџасто згрчено стопало	M21.5
Други стечени деформитети глежња и стопала	M21.6
Други означени стечени деформитети удова	M21.8

5) Предходна ампутација оболелог екстремитета и/или контралатералног доњег уда

Стечени недостатак стопала и скочног зглоба	Z89.4
Стечени недостатак на нивоу колена или испод колена	Z89.5
Стечени недостатак ноге изнад колена	Z89.6
Стечени недостатак обе ноге (било ког нивоа изузев само прстију на нози)	Z89.7

Доделити шифру улкуса и остале шифре/шифру као пратеће када дијабетесно стопало постоји и критеријуми изнад су испуњени.

ИЗЛЕЧЕНИ ДИЈАБЕТЕС МЕЛИТУС

Када је дијабетес мелитус услед дејства лека или хемијског третмана резултовао успешном контролом или излеченом ендокринопатијом, доделити шифру Z86.3 *Лична анамнеза ендокринолошких, нутритивних или метаболичких болести.*

ПРИМЕР:

Пацијент примљен због одстрањења катаракте на левом оку и инсерције интраокуларног сочива. Примећено је да постоји историја ДМ због Кушинговог синдрома, који је излечен ексцизијом адриналног аденома. ОГТТ је нормалан.

Основни узрок хоспитализације: N26.9 *Неспецифична катаракта*

Пратећа дијагноза: Z86.3 *Лична анамнеза ендокринолошких, нутритивних или метаболичких болести*

Када је ДМ излечен трансплантацијом панкреаса или трансплантацијом панкреасних острваца, доделити шифру ДМ типа 1 за било коју присутну дијабетичну компликацију заједно са Z94.8 *Стање другог пресађеног органа или ткива*.

СКРИНИНГ ЗА ДИЈАБЕТЕС МЕЛИТУС

Ако је пацијент примљен због сумње на шећерну болест, а болест није потврђена, доделите шифру Z13.1 *Специјални скрининг-преглед за откривање шећерне болести* као основни узрок хоспитализације. Ако у анамнези постоји податак о шећерној болести у породици доделите и шифру Z83.3 *Шећерна болест у породичној анамнези* као пратећу дијагнозу.

ЕДУКАЦИЈА ДИЈАБЕТИЧАРА

Пријемима због едукације дијабетичара као основни узрок хоспитализације доделите шифру из категорије E10–E14 *Шећерна болест*, а као пратећу дијагнозу доделите шифру Z71.8 *Остало саветовање, означено*.

0402 ЦИСТИЧНА ФИБРОЗА

Независно од манифестације код пацијената са цистичном фиброзом увек се као основни узрок хоспитализације додељује шифра E84.- *Цистична фиброза*. Специфичне манифестације наводе се као пратеће дијагнозе. Шифра E84.8 *Друга цистична фиброза* укључује случајеве са више манифестација.